

Mária Dudičová, 31 rokov, Trebišov

Jednoduchá matematika

„Vravel som, že nás tu je priveľa.“

„Áno, áno, Nostradamus, zase si mal pravdu! Ešte nám vyvešti, ako dlho tu budeme trčať,“ rozčúľil sa Artur a po asi stýkrát stlačil tlačidlo na privolanie pomoci. Círrn-círrn-círrrrn. V tieni mu ušli znechutené grimasy kolegov.

Lukášovi to už nedalo: „Zase si vysadil prášky? Keď už toľko vyzváňaš, skús to aspoň do nejakého rytmu. Navrhujem Ódu na radosť, ale môžeme aj hlasovať.“

„A čo tak Kaskadér?“ spýtala sa Klaudia v snahe zapôsobiť na Lukáša. Hneď aj začala spievať a skákať do rytmu: „Bol to kaskadér, kaskadér, skočil do čiernych dier... Krátko žil, krátko žil...“

Zvonenie okamžite ustalo a Artur skríkol: „A DOSŤ! Toto vôbec NIE JE vtipné!“

„Práve naopak. Celý náš tím zaseknutý vo výťahu. To znie ako dobrý začiatok historiky, čo budeme rozprávať na firemnej párty,“ skonštatoval Juraj alias chodiaca smernica, ktorý nemal ani poňatie o tom, ako majú dobré historiky vyzeráť. A na firemné večierky nechodil. Rozhodol sa radšej nezopakovať, že siedmi do priestoru oficiálne určeného pre piatich rozhodne nastupovať nemali.

Nikto však nechcel čakať, kým sa tí šikovnejší zvezú na prízemie. Dvanásť poschodí, to bolo 192 schodov. Tie zdolať? Nie, vďaka. Dokonca aj Oliver, ktorý trávil obedňajšiu prestávku vo fitku, sa k nim natlačil. V piatok o ôsmej večer po ukončení projektu chcel každý čo najskôr ujsť domov. Zahrali sa radšej na sardinky.

Vyplatilo sa im to. O jedno prudké zaškrípanie, tupé zadunenie a preblysnutie svetiel neskôr viseli v plechovej škatuli vo výťahovej šachte. Tma pod nimi, tma nad nimi. Tma okolo nich.

Círrn-círrn-círrrrn. „Dočerta, Artur!“ skríkol Oliver. „Okamžite odstúp od toho zvončeka! Vymeňte sa s ním niekto!“

Sťahovanie národov v stiesnenom priestore sprevádzalo viac došliapaných špičiek, než si Filip pamätal z venčeka. Náhle sa ocitol zakliesnený medzi dvomi telami. Podľa vône spoznal, že jedným z nich je Oliver. Radšej neskúmal, odkiaľ vie, ako Oliver vonia. Záhadu druhého neznámeho rozlúštil o sekundu neskôr.

„Sorry,“ ospravedlnil sa Milan. Vrazil Filipovi nechtiac do lakťom do brucha.

V kovovom väzení sa rozľahlo ticho. Nie naddlho. Buch. Buch. Buch.

„Aaaaa!“ zvrešťal Artur a pustil z ruky mobil.

„Kurva! Nie do môjho ucha!“ zahromžil Lukáš, ktorý sa obetoval a spacificoval kolegu čo najďalej od zvončeka.

Buch. Buch. Buch.

„Halóóó! Je tam niekto?“ Tlmený hlas zvonku neskončil: „To som ja Jaro. Je niekto vo výťahu?“

„JA!“

„Ja.“

„Yes!“

„Sedem trpaslíkov!“

„Ale bez Snehulienky!“

Buch. Buch. Buch. Zabúchal Juraj vrátnikovi naspäť. Znechutený ostrovtipom kolegov zakričal: „Sme tu siedmi! Vravel som im, že výťah preťažíme. Kedy nás dostanete von?“

„Žiadne preťaženie!“ kričal späť Jaro. „Vypadol prúd v celej mestskej časti! Neviem, kedy to nabehne... Vraj to nebude trvať dlho. Ale to vraveli aj naposledy a boli sme bez prúdu dve hodiny.“

Dve hodiny? Len to nie! „Pomôžete nám?“ skríkol Artur. Snažil sa opäť predrať k dverám. „Pomoc! Pomôžte nám!“

„Artur, buď ticho!“ zápasil s ním Lukáš. „Viete si švihnúť? Nedá sa niečo spraviť? Kolega tu má pôrodné bolesti.“

„Musíte počkať. Ste na medziposchodí. Pokiaľ sa nechcete hrať na spidermanov. Musel som k vám vyšľapať šesť poschodí. Nepôjde to ani z jednej strany. Ešte skúsím niekomu zavolať. Vrátim sa len čo budem vedieť niečo nové. Musím skontrolovať zvyšok budovy.“

„Nie, nenechávajte nás tu! Nenechávajte nás tu, preboha!“ Artur sa úspešne predral k dverám a začal na ne búchať. Vrátnik už nereagoval, svižným krokom mieril na prízemie. Mal rozpozeranú poslednú sériu Hry o tróny.

„No ták, kamoško,“ chlácholil Artura Lukáš a snažil sa ho odtiahnuť od dverí aj za cenu prihriateho objatia. Došlo mu, že musí niečo spraviť. Nechcel tu mať revival koncert Safri duo. „Hej, pomôžte mi niekto.“

„Artur, skús si nachvíľu sadnúť,“ poradila mu Klaudia. Len čo ju vystrašený kolega poslúchol, pokračovala: „S tým pôrodom to vlastne nie je zlý nápad.“

„Čože?“ nechápavo sa spýtali Lukáš i Artur zároveň.

„Musíš popracovať na dýchaní. Takže nádych a výdych. Nádych a výdych. Zaberie to. Skúste to. Lukáš, pomôž mu. Nádych a výdych.“

„Som úplný lúzer. Revem tu ako malé decko,“ zavzlykal Artur a skúšal dýchať. Lukáš sa medzitým zosunul k nemu, zobral mu ruku a priložil si ju na hrud'. „Nádych a výdych,“ zašepkal.

Filip si predstavil, aké by to bolo, keby bol teraz na Arturovom mieste. Keby ho niekto pevne objal, keby ho niekto utešoval, šepkal mu do ucha... Niekto ako Oliver, prebleslo mu mysl'ou. Nie, Oliver nie, mám predsa priateľku. Janku. Milujem Janku. Oliver je len kolega. Kolega, čo pekne vonia. Zo zmätených úvah ho zachránil Milan, ktorý doteraz až na jedno „sorry“ mlčal.

„Každý občas plače, Artur. A každý sa niečoho bojí. Dôležité je nájsť odvahu svojmu strachu čeliť. A to ty teraz robíš. A ide ti to skvele.“

„Amen. Nádych a výdych,“ pokračoval v pokynoch pre Artura Lukáš.

„Ja mám napríklad strach z búrok,“ upozornila na seba Klaudia.

„Ja z výšok,“ kontroval Juraj.

„Ja sa bojím Erika,“ zahlásil Oliver a rozosmial sa. Skoro všetci sa pridali.

„Erika?“ začudoval sa Juraj. Zase mu niečo ušlo.

„Čas na klebety. Klaudia, predved' sa.“

„Prečo ja, Oliver? Nie je pekné ohovárať.“

„A to čo robí Erik, pekné je? A nedorábaj sa, väčšinu klebiet po firme roznošíš ty,“ vyčítal jej kolega.

„No dobre. Hovorí sa, že Erik sa do firmy dostal kvôli tomu, že je Danielov bratranec. To však nie je pravda. Daniel ho tu nechcel, neznáša rodinkárstvo. A tak

začal Erik doliezať za Alexom. Ponúkol sa k nemu na stáž, že bude robiť zadarmo. Nedoliezal iba do kancelárie, chodil aj k nemu domov. Stále tam chodí. Všade sa pozýva a vnucuje. Plat mu zvýšili už trikrát a nie je tu ani rok. Alex mu to vybavil. Erik ho zobral dokonca na lyžovačku do Tatier. Vraj tam robili na projekte. To určite. Aj dnes odchádzali spolu, ak viete, čo myslím.“

„Bukviceeee!“ zvolal Oliver a Filip až nadskočil. Na predlaktiach mu vybehli zimomriavky. Zo všetkých kolegov musel byť práve Oliver homofób.

„Naozaj robili na projekte. Odovzdali ho hneď po návrate z Tatier,“ pripomenul Juraj. Necítil sa dobre. Sám sa dostal do firmy len kvôli tomu, že sa poznal s Danielom už od školy. Bez kvalifikácie. Nechcel, aby na to niekto teraz poukázal.

„Nekaz nám to. Oli, myslíš, že je Erik naozaj gay?“ opýtal sa Artur.

„Niekto musí byť. Jednoduchá matematika. Štyri percentá populácie priťahuje rovnaké pohlavie. Jeden zo skupiny 25 ľudí je gay. Vo firme je nás skoro 50, takže určite niekto kope za druhý tím. Je pravdepodobné, že je to Erik.“

„Alebo Robo.“

„Janči!“

„Andrej!“

„Klaudia,“ navrhol Lukáš a plavovláska do neho okamžite kopla.

„Prakticky každý vo firme je gay, okrem nás vo výťahu.“ zhrnul sucho Filip a dúfal, že nepostrehli, ako mu od nervozity preskočil hlas. Milan ho súcitne potľapkal po pleci. Takže Milan to vedel.

Filip začal podliehať panike. Nebol jediný. Znova sa ozval Artur: „Koľko potrvá, kým nám dôjde kyslík? Ako dlho tu sme? Vyrátajte to niekto!“

„Ale Serdénko, keď sa tu tak verejne túlime, priznajme sa aspoň my,“ rozptýlil ho Lukáš a vtisol Arturovi bozk do vlasov. Ten sa rozosmial a rýchlo ho pobožkal späť na líce, až to mľasklo. Zabudol na nedostatok kyslíka. Výťahom to zašumelo ako v úli. Filip na chvíľu zavrel oči pod náporom žiarlivosti. Hnevalo ho, že si dokážu robiť srandu z niečoho takého. Ako im len závidel. Kiežby to bolo také jednoduché.

„Nemali by sme hovoriť o ľuďoch, čo tu nie sú,“ zamoralizoval Juraj.

„Dobre, Gándhí. Tak čo zatiaľ budeme robiť?“ opýtal sa Lukáš a opäť raz skontroloval signál na mobile. Stále nič. Tváre osvetlené displejmi sa k nemu otočili. Každý úporne rozmýšľal.

„Čas na horory!“ navrhol po chvíli Oliver. Väčšina osadenstva vo výťahu sa zasmiala. Dokonca aj Artur. „Nejaký dobrovoľník? Filip, skús ty. Autor reklamnej kampane roka predsa musí vedieť nejaký dobrý príbeh.“

„Okej...“ zdráhal sa mierne Filip, ktorý vyfúkol práve Oliverovi grant na kampaň. A ten mu to stále pripomínal. Zakašľal, že začne, ale predbehla ho Klaudia: „Všetci zhasnite mobily, nech je to strašidelnejšie.“

Artur si iba hlasno vzdychol a výťah sa ponoril do tmy. Všetci sa započúvali do Filipovho príbehu. Pochopil, že nech povie čokoľvek, aspoň trochu uvoľní ťaživú atmosféru.

„Kedysi stál na kraji mesta, odkiaľ pochádzam, sirotinec. Viedol ho neplodný manželský pár. K svojim zverencom sa správali ako k vlastným deťom. Až na jedno dievčatko. Nech robili čokoľvek, nedokázali sa s ním zblížiť. Dievčatko s nimi odmietalo komunikovať. Často mizlo a nečakane sa objavovalo na miestach, kde nemalo byť. Zle zaobchádzalo s hračkami. Najviac sa vyzúrilo na svojich bábikách. Všetkým odrhlo ruky. V jeden večer kontrolovala žena posteľ a všimla si, že dievčatko chýba. S manželom sa ho vybrali hľadať. Na schodoch do suterénu našli bezrukú bábiku a tak vedeli, že sú na dobrej stope. Potom našli ďalšiu bábiku a ďalšiu. Táto stopa ich priviedla až k pokazenej drvičke odpadu, ktorú tu mali. Medzi nožmi zbadali franforce šiat, ktoré malo dievčatko na sebe, a tak sa obaja načiahli, že ich vyberú, keďže stroj nebol v elektrine. Zrazu za sebou začuli detský smiech. Nestihli sa ani otočiť a stroj sa spustil. Na druhý deň ráno našiel telá manželov v suteréne údržbár. Ležali na dlážke v kaluži krvi. Obaja kýpťami zvierali bezruké bábiky. Krátko po incidente sirotinec zavreli, všetky deti premiestnili a dievčatku neskôr našli nový domov. Manželia, ktorí si ju adoptovali, jej už pri vyzdvihnutí darovali bábiku. Keď večer odchádzal riaditeľ domova preč, pri aute na parkovisku našiel odtrhnutú hlavu darovanej bábiky.“ Mobily znova osvetlili výťah.

„Bábiky? Naozaj? Najdesivejšie na tom celom príbehu bolo akurát to manželstvo,“ zhodnotil horor Lukáš a znudene zazíval. Začal písať somariny na zrkadlo.

„Manželstvo nie je desivé,“ oponoval Milan.

„To hovoríš len preto, že nie si ženatý,“ pridal sa do debaty jediný ženáč Artur.

„Zatiaľ nie. Ale...“

„Vari sa nechystáš, Milan?“

„Vlastne mám rezerváciu v reštaurácii, dnes večer chcem požiadať Luciu o ruku. Ktovie či sa mi to podarí, keď tu budeme toľko trčať.“

„Naozaj sa chceš oženiť?“

„Mám už po tridsiatke, takže je čas.“

„Stále zabúdam, že už patríš k dinosaurom,“ zachechtal sa Lukáš. „Ty, Artur, Daniel, Alex, Juraj...“

„Ja som tridsať ešte nemal,“ ozval sa strážca smerníc.

„Naozaj? Správaš sa tak,“ zhodnotila Klaudia.

„Budem mať 27, pätnásteho, presne o mesiac.“

„Budeš robiť aj nejakú oslavu?“ rýpal do neho Lukáš. Juraj a večierky? To by dopadlo. Jedna fľaša vodky pre 20 ľudí a krabica so Scrabble.

„Mohol by som, vychádza to na sobotu, od rodičov mám chatu... Prišli by ste?“ zisťoval Juraj. Nebavilo ho byť firemným suchárom. Všetci okamžite nadšene súhlasili.

„Takže Milan, povedz nám ešte niečo o tej svojej tajomnej Lucii,“ navrhla Klaudia. Milan ju poslúchol.

Filip len v úžase sledoval kolegov. Dozvedel sa o Luciinom kulinárskom umení. Juraj prezradil, že chatu zdedil, keď rodičia zahynuli pri autonehode. Klaudia už bola zasnúbená, ale po tom, čo potratila, priateľa opustila. Nezniesla viac pohľad na neho. Lukáš pomáhal v miestnom útulku a adoptoval si už tretiu mačku. Oliver sa im zveril, že ho v škole šikanovali, lebo bol vždy najmenší. Teraz si to kompenzoval cvičením. Filip im prezradil, že chcel byť spisovateľom. V pološere každý prezrádzal tajomstvá, starosti, plány a sny. Všetko, na čo nebol čas. Po prvýkrát jeden druhého naozaj počúvali.

Všetci žijeme v bublinách. A až tento malý priestor nám dovolil, aby sme konečne praskli, pomyslel si Filip. Ďalšia zbytočná myšlienka do zbytočnej poviedky. Mal by som si to zapísať, napadlo mu. Keď vyberal mobil, zase do neho narazil Milan.

„Prepáč, len som odkladal prsteň,“ zamumlal Filipovi. Zatlačil ho tak ešte viac na Olivera. Určite naschvál. Nie, nie, nie. Šero, čoraz ťažší vzduch a Oliverove vypracované telo. Blízko. Príliš blízko. Len sa trochu načiahnuť. A tá vôňa. Filip cítil, ako jeho telo reaguje. Len to nie. Čokoľvek len nie toto.

Prudko sa od Olivera odtiahol. Niekomu pritom stúpil na nohu. Len podľa vysokého hlasu zaregistroval, že to bola Klaudia. Snažil sa uskočiť. Zatackal sa a začal padať. Zachytil sa prvej veci, čo mu prišla pod ruku. Prvej osoby, opravil sa. Potom si spomenul na svoj problém, ale už bolo neskoro. Odhalia ho. V kolegovej náruči sa mu rúcal svet.

„To je v poriadku,“ zašepkal mu Milan, keď sa Filip na neho doslova zavesil. Ale nebolo. Vôbec to nebolo v poriadku. Filip cítil, že sa mu tvoria slzy. Chcel takto zostať navždy, ale zároveň sa chcel prepadnúť pod čiernu zem. Nádych – výdych. Nádych – výdych. Ako jediný vo výťahu momentálne dúfal, že tu ešte chvíľu pobudnú. Samozrejme, nepobudli. To máš preto, že nechodíš do kostola, napadlo Filipovi, keď to nad nimi zrazu zahučalo.

Ostré svetlo prudko zaplnilo priestor. Na tvárach kolegov badať úľavu. Filip rýchlo zamaskoval svoje vzrušenie sakom, čo si prehodil cez ruky pred seba, no nikto sa nedíval jeho smerom. Všetci úporne hypnotizovali meniace sa čísla poschodí vo výťahu. Len Klaudia si upravovala účes. Mala dohodnuté rande cez Tinder. Pôjde rovno naň.

„Mali by sme si to niekedy zopakovať,“ navrhla nadšene a pobozkala zrkadlo na rozlúčku.

„Skvelý spôsob ako ukončiť projekt.“

„Jasné.“

„Výťahová párty!“

„Každý piatok!“

Po rýchlej rozlúčke na parkovisku sa každý vyberie iným smerom. Po víkende porozprávajú útržky z piatkového dobrodružstva na porade zvyšným kolegom a ešte párkrát si na príhodu počas roka spomenú. Do šéfovho vtipného zhrnutia roka na vianočnom večierku sa už historka nedostane.

Upratovačka v sobotu poutiera stopy rúžu a odtlačky na zrkadle vo výfahu bez toho, aby sa pokúsila rozlúštiť odkazy, čo tu niekto zanechal. Už je zvyknutá na to, že sa dospelí správajú ako malé deti. Aj že kravaťáci po sebe zanechávajú vždy najväčší bordel. Ani na okamih jej nenapadne, že stojí na posvätnom mieste, kde niekto prstami zachytil spomienku na chvíle bez starostí a pretvárinky. Otvorenosť a úprimnosť utrie modrou handrou. Dobré vie, že ľudia sa nezmenia.

Všetci ešte počas víkendu napíšu na Milanovu nástenku na facebooku. Zablahoželajú mu k zásrubám, ktoré našťastie stihne. Keď sa o pár mesiacov s Luciou rozíde, budú ho už ohovárať v kuchynke. Vždy bol predsa divný a so žiadnou nevydržal dlhšie ako pol roka.

Každý si nechá Arturovo klaustrofobické tajomstvo pre seba. Ale len do momentu, keď bude s Oliverom bojovať o vedenie lukratívnej reklamnej kampane. Oliverovi táto zrada nepomôže. Smiech ho prejde, keď z Artura urobí šéf svojho zástupcu.

Filip hneď z výfahu zamieri k svojej priateľke. Počas ich milovania podá nadľudský výkon a pokúsi sa zabudnúť na to, ako sa cítil uväznený medzi dvomi mužskými telami vo výfahu. Ak bude na poradách pozornejšie sledovať Oliverov zadok namiesto tabule, dá si pozor, aby na to nikto neprišiel. Nechce sa dostať do rečí ako Erik. Matematika mu nepripadá jednoduchá. Premenných je vždy viac.

Erikovi neujde zvýšená pozornosť a zvláštne pohľady jeho kolegov zakaždým, keď bude niesť výkazy do Alexovej kancelárie. Mesiace úpornej práce a nadčasov sa mu nakoniec vyplatia, čoskoro povedie vlastný tím. Na vianočný večierok príde s manželkou a trojročným synčekom.

Lukáš pozve Klaudiu na rande, ale po pár schôdkach zistia, že okrem zmyslu pre humor ich nič nespája. Ich rozchod bude turbulentný. Keďže o vzťahu nikomu nepovedia, obaja sa musia vo firme pretvarovať. Na vianočnom večierku podľahne Klaudia ženatému šéfovi. Keď vo februári odhalí Danielova polovička ich románik, poputuje Klaudia na úrad práce.

O pár týždňov sa vráti jednoducho všetko do starých koľají, a tak Juraj nezorganizuje sľúbenú chatu pri príležitosti oslavy svojich narodenín. Ako správne vytuší, nikto z výfahovej partie by aj tak neprišiel. Namiesto toho strávi narodeniny sám doma na facebooku. Dúfajúc, že si niekto spomenie aspoň tu. Na otázku, prečo sa nevie z ničoho tešiť a nie je šťastný, odpoveď hľadať radšej nebude.